

LA PETITA I MITJANA EMPRESA DE L'ANOIA

MONTSERRAT CARBASSA I POLA

1. INTRODUCCIÓ ¹

L'abril del 2000 apareixia a la premsa un article en el qual es destacava en titulars que “*menys de l'1% de les empreses espanyoles tenen una plantilla superior a 50 treballadors*”.² L'article feia referència a un informe elaborat pel Ministeri d'Economia i Hisenda.³

Actualment, les fusions i les absorcions que realitzen moltes grans empreses ens poden fer pensar que la importància de la nostra economia radica només, o principalment, en el moviment que duen a terme les grans empreses. Però quan hom mira de prop el teixit empresarial, troba que no tot depèn de les “grans” empreses sinó també de les “petites”. És important que unes i altres existeixin en un determinat territori i en una economia cada cop més oberta que tendeix a la globalització.

L'objectiu d'aquest article és estudiar la grandària de les empreses de l'Anoia i constatar la preeminència que tenen les petites i mitjanes empreses —en endavant, PIME— en els diferents sectors i en el territori de la comarca.

Per estudiar la importància de les PIME es comparen les dades de 1999 de l'Anoia amb les de Catalunya i Espanya. Per trobar l'especialització s'analitzen els sectors econòmics i el territori de l'Anoia distingint-hi dos grans blocs: la conurbació d'Igualada⁴ i la resta de la comarca de l'Anoia.

2. DELIMITACIÓ DE LES PIME

Hi ha diferents criteris de classificació del que entenem per PIME. La grandària de les empreses és un element diferenciador molt important a tenir en compte a l'hora de fer una anàlisi del teixit empresarial. Moltes vegades no és possible comparar les petites i mitjanes empreses amb les grans empreses. La seva problemàtica és molt diferent i també és diferent la manera de donar solució als problemes. Per aquesta raó, la classificació que se segueix aquí és la que es recomana des de la Unió Europea. Aquesta considera PIME aquella empresa que no supera els 250 treballadors i té unes vendes inferiors a 40 milions d'euros (6.655 milions de pessetes), o bé un balanç no superior a 27 milions d'euros (4.492 milions de pessetes). Les grans empreses són totes aquelles que supe-

1. Vull agrair els suggeriments, que fan aquest article més ric i entenedor, d'en Joaquim Solé i Vilanova i d'en Josep M. Palau i Arnau.

2. *La Vanguardia*, 23 d'abril de 2000, p. 69.

3. *La pequeña y mediana empresa en España: política y realizaciones*. Ministerio de Economía y Hacienda: Madrid, 2000.

4. La conurbació d'Igualada és la denominació que ha pres l'àrea urbana formada pels municipis d'Igualada, Òdena, Santa Margarida de Montbui i Vilanova del Camí.

ren aquestes xifres però també totes aquelles que, sense superar-les, estan participades per alguna gran empresa en més d'un 25% en el seu capital. A voltes alguna PIME pot ser gran empresa durant uns exercicis i deixar de ser-ho durant uns altres; sobretot quan les seves facturacions es mouen en valors molt pròxims als 40 milions d'euros, o bé quan el nombre d'assalariats és pròxim a 250. Per tant, són PIME la majoria de les empreses que hom pot conèixer per ser pròximes a la seva realitat, ja sigui perquè s'hi treballa o perquè s'hi mantenen relacions empresarials.

2.1. CARACTERÍSTIQUES DE LES PIME

Les característiques més importants de les PIME poden ser descrites a partir dels seus punts forts i punts febles. Aquests trets no depenen de l'estructura del seu capital ni de l'activitat que duen a terme, i en canvi sí que expliquen com és possible que una PIME aconsegueixi travessar períodes de forta crisi amb tanta o més facilitat que una gran empresa. Aquests trets també expliquen com pot ser de difícil subsistir en època de bonança econòmica. Tant els punts forts com els febles, que s'anomenaran a continuació, agafen més intensitat com més petita és l'empresa. Entre els *punts forts* de les PIME cal destacar els següents:

1. Forta presència de l'empresari-propietari.
2. El tracte amb els treballadors comprèn una major dimensió humana. Les relacions treballador/empresari es basen en la inexistència de burocràcia; hi ha més obertura interna i una baixa conflictivitat laboral.
3. Major flexibilitat estructural i de gestió.
4. Unitat d'objectius.
5. Els clients són altres empreses els responsables de les quals es coneixen, i treballen per a mercats locals.
6. Possibilitat de segmentar el mercat.
7. Control centralitzat de la propietat.

8. Gran capacitat de resistència en temps de crisi.

Els *punts febles* de les PIME, que cal tenir en compte i contra els quals cal lluitar, són els següents:

1. Poc accés a les economies d'escala. Les economies d'escala proporcionen un menor impacte unitari dels costos generals —que es tradueix en menors costos mitjans per unitat de producte—, una major especialització i un ús més eficient dels béns de capital.
2. Menor accés a la informació.
3. Menor poder de negociació amb els clients i els proveïdors.
4. Majors dificultats d'accés al finançament.
5. Poca planificació productiva, financera, etc.

Aquestes característiques no són suficients per fer un estudi detallat de les empreses, ja que, si són classificades per nombre d'assalariats, trobem que tant és PIME aquella empresa que té quatre treballadors com aquella que en té 230. Per això ens cal encara fer una nova subdivisió i aclarir alguns conceptes.

2.2. SUBDIVISIÓ DE LES PIME

Pel que fa a la classificació de PIME, segons el nombre d'assalariats, es pot fer la subdivisió següent:

a) *Microempreses*: fins a 10 treballadors. Les microempreses són entitats amb poca o cap estructura organitzativa, on el propietari és, gairebé sempre, el mateix director d'empresa. S'estableixen forts lligams entre els treballadors i l'empresari, perquè és possible un contacte directe i la transmissió total de la filosofia de l'empresa.

b) *Petites empreses*: d'11 a 50 treballadors.

Les petites empreses comencen a gestionar una estructura organitzativa i per tant la diferenciació entre departaments. Necessiten crear estructura per transmetre ordres i poder dur a terme la seva activitat. Un exemple de diferents departaments es mostra a la Taula 1. Segons com circulin les ordres, l'empresa tindrà una estructura piramidal rígida —en la qual el sistema de presa de decisions es dona sempre de dalt a baix— o, al contrari, l'estructura serà més dinàmica i el treball transversal entre els departaments buscarà una comunicació de les ordres més àgil i amb més participació de l'equip de treball.

TAULA 1. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA INTERNA D'UNA EMPRESA

DEPARTAMENTS	FUNCIONS
Direcció	Dirigir i coordinar. Presa de decisions.
Financer	Administració dels recursos, política d'inversions, de pagaments i cobraments.
Comptabilitat	Dur i analitzar la comptabilitat de l'empresa.
Producció	Producció de béns i serveis.
Personal	Contractació i acomiadaments i política de recursos humans a l'empresa.
Investigació i desenvolupament	Investigació de nous productes/serveis i desenvolupament dels actuals.
Administració	Organització dels papers de l'empresa.
Logística	Moviment de materials interns i externs a l'empresa.
Vendes (comercial)	Aconseguir les vendes i organitzar la xarxa de venedors, servei al client, etc.
Màrqueting	Política de màrqueting, estudis de mercat i política de comunicació.
Compres	Negociar amb els proveïdors i fer les compres adequades.

c) *Mitjanes empreses*: de 51 a 250 treballadors. Una mitjana empresa hauria de tenir una estructura organitzativa desenvolupada. Per tant, aquesta cada cop s'ha de plantejar més seriosament el seu organigrama i en conseqüència "s'assemblarà" més a una empresa gran.

2.3. PIME I EMPRESA FAMILIAR

Pel que fa als conceptes, cal aclarir que una PIME no és el mateix que una empresa familiar. En

els tres casos —micro, petites i mitjanes— referits abans, les empreses poden ser o no ser empreses familiars, tal com podrien arribar a ser les grans empreses.

L'empresa familiar és aquella en què els membres d'una mateixa família, entesa aquesta en el sentit més extens, controlen el òrgans de govern de l'empresa. Els òrgans de govern vénen donats per la legislació mercantil i els estatuts de l'empresa i són, per exemple, la junta general d'accionistes, el consell d'administració, etc. Tots aquests òrgans s'han

de distingir de la direcció de l'empresa (direcció general i "staff"). Aquests darrers formen part de l'estructura organitzativa i decideixen els sistemes de treball i l'estratègia competitiva de l'empresa.

Les PIME s'han d'enfrontar a la distinció de tots dos conceptes, perquè no és purament una qüestió de paraules —govern és diferent de direcció—, sinó de saber on està dipositat el "poder". Els òrgans de govern afecten la propietat de l'empresa, mentre que els òrgans de direcció afecten la gestió de l'empresa.

3. LES EMPRESES SEGONS LA SEVA GRANDÀRIA

3.1. ELS COMPTES DE COTITZACIÓ EMPRESARIAL I ELS AUTÒNOMS. CONSIDERACIONS PRÈVIES

La classificació de les empreses, segons el seu nombre de compte de cotització i d'afiliats al RGSS,⁵ ordenats segons el codi CCAE 93⁶, és una de les dades més ben conegudes pel departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Aquestes dades són les que s'utilitzen en aquest article, atesa la impossibilitat d'accedir a les xifres de facturació de les empreses, encara que presenten alguns inconvenients. El primer inconvenient el trobem quan es parla del nombre d'empreses. S'ha de tenir present que es tracta del nombre de *comptes de cotització* d'empreses i això vol dir, per exemple, que una empresa pot tenir més d'un compte de cotització, i per tant "estar repetida", o bé que una empresa ubicada en un determinat territori no surt efectivament a les estadístiques perquè el seu compte de cotització s'ha comptabilitzat fora de l'àmbit territorial que s'estudia. Aquest seria el cas d'una empresa que té els seus comptes de cotització a Barcelona, perquè hi té la seu central, mentre que en un municipi de l'Anoia hi té una delegació o una planta productiva.

El segon inconvenient fa referència als empresaris que es coneixen com a *autònoms*. El concepte de *règim especial d'autònoms* inclou els casos següents:

a) Empresaris individuals o professionals liberals que no tenen cap assalariat contractat. És a dir, l'empresari-treballador.

b) Empresaris individuals o professionals amb assalariats contractats. Són, per exemple, els petits

comerços, les activitats artesanals o industrials, o bé les activitats professionals que, amb un treballador o més, no s'han constituït com a empresa mercantil però sí que tenen comptes patronals pel fet de tenir assalariats contractats.

c) Gerents i administradors de les societats mercantils. Totes les empreses mercantils han de fer cotitzar en el règim especial d'autònoms els seus gerents i/o administradors, però l'empresa, en canvi, ja està inclosa en els comptes de cotització patronals.

Els empresaris-treballadors —cas a) citat anteriorment— no es poden obtenir de manera desagregada i per tant les dades dels autònoms que s'ofereixen a la Taula 2 inclouen també empreses que ja estan comptabilitzades en els comptes de cotització patronals —casos b) i c).

Es considera que la major proporció d'autònoms es concentra en el segment d'anàlisi de les microempreses i aquestes representen un percentatge superior al 85% del total d'empreses —vegeu les taules de l'Annex. Com més creix una empresa en grandària, menys formes d'empresaris individuals existeixen, perquè es transformen en societats mercantils; en canvi, en el creixement de sectors emergents i també en la creació inicial d'empreses, molts cops és més prudent iniciar l'activitat en forma d'empresari individual i sense personal, tot intentant subcontractar serveis. Així, el risc és menor i, a la vegada, l'empresa aconsegueix ser més competitiva.

D'altra banda, les empreses més grans volen exterioritzar parts dels seus processos productius perquè saben que és més rendible produir dins l'empresa les parts del procés productiu que aporten més valor afegit i contractar tot allò que els és complementari a la seva activitat principal. Aquest fet provoca la creació de noves empreses, moltes vegades en forma d'empresari individual o en forma de societat mercantil, però sempre amb un efecte: es donen altes noves en el règim especial de treballadors autònoms.

5. Règim General de la Seguretat Social.

6. Codi Català d'Activitats Econòmiques.

TAULA 2. AUTÒNOMS SEGONS SECTORS. 1999

SECTOR	ESPANYA		CATALUNYA		ANOIA		CONURBACIÓ D'IGUALADA	
	NOMBRE	%	NOMBRE	%	NOMBRE	%	NOMBRE	%
AGRICULTURA	56.631	2,2	8.214	1,7	149	2,1	32	0,7
INDÚSTRIA	197.170	7,8	61.969	13,1	1.555	21,9	1.028	23,8
CONSTRUCCIÓ	326.083	12,9	65.992	13,9	1.232	17,4	723	16,7
SERVEIS	1.924.597	76,1	336.877	71,1	4.128	58,3	2.529	58,5
NO CLASSIFICATS	23.859	0,9	1.085	0,2	21	0,3	10	0,2
TOTAL	2.528.340	100,0	474.137	100,0	7.085	100,0	4.322	100,0

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia.

La Taula 2 mostra el nombre d'autònoms i el pes que tenen dins de cada sector. La conurbació d'Igualada compta amb un nombre aproximat de 4.300 persones en el registre especial d'autònoms, i a l'Anoia la xifra arriba a 7.100 persones.

Per sectors, s'observa que és en el sector de serveis on es concentra el percentatge més elevat d'autònoms, però dependrà de la importància que prengui el sector industrial en cada part del territori perquè els percentatges variïn significativament. Aquest és el cas de la comarca de l'Anoia i de la conurbació d'Igualada. A Espanya, els autònoms en el sector de serveis representen el 76,1%, i a Catalunya el 71,1%. A l'Anoia i a la conurbació d'Igualada, el percentatge en el sector de serveis baixa al 58,3% i al 58,5%, respectivament, i s'incrementa el percentatge d'autònoms registrats en el sector de la indústria, que és d'un 21,9% a l'Anoia i d'un 23,8% a la conurbació d'Igualada, mentre que a Espanya és d'un 7,8% i a Catalunya d'un 13,1%.

La xifra d'autònoms pren rellevància si la comparem amb el total de PIME i amb el total de microempreses (vegeu la Taula 3). Les ràtios resultants mostren que per a cada PIME existeixen 2,20 autònoms a l'Anoia i 2,04 autònoms a la conurbació d'Igualada, mentre que a Espanya, amb un 1,95, i a Catalunya, amb 1,99, no s'arriba a

duplicar.

Una altra ràtio és la que compara la proporció d'autònoms respecte a les microempreses. Aquesta ràtio, que a Espanya és d'un 2,23 i a Catalunya d'un 2,31, a l'Anoia augmenta fins a un 2,57 i a la conurbació d'Igualada fins a un 2,38.

Per analitzar la incidència de les activitats dutes a terme per empresaris-treballadors en els diferents sectors, s'han elaborat les ràtios que mostra la Taula 3, on es comparen els autònoms, classificats per sectors, respecte al nombre de microempreses. Aquesta ràtio és més important encara, pel fet que els autònoms i les microempreses són molt més semblants entre ells que les altres segmentacions de les PIME i conformen junts la major proporció d'empreses dins l'activitat econòmica.

TAULA 3. RÀTIO D'AUTÒNOMS RESPECTE A PIMES I

MICROEMPRESSES, PER SECTORS. 1999

SECTOR	ESPANYA	CATALUNYA	ANOIA	CONURBACIÓ D'IGUALADA
TOTAL Autònoms	2.528.340	474.137	7.085	4.322
TOTAL PIME	1.294.661	238.697	3.221	2.123
RÀTIO AUTÒNOMS/ TOTAL PIME	1,95	1,99	2,20	2,04
TOTAL Autònoms	2.528.340	474.137	7.085	4.322
TOTAL Microempreses	1.133.841	205.694	2.758	1.817
RÀTIO AUTÒNOMS/TOTAL MICROEMPRESSES	2,23	2,31	2,57	2,38
Total Autònoms Indústria	197.170	61.969	1.555	1.028
Total Microempreses Indústria	144.002	30.355	728	485
RÀTIO AUTÒNOMS INDÚSTRIA/ MICROEMPRESSES INDÚSTRIA	1,37	2,04	2,14	2,12
Total Autònoms Construcció	326.083	65.992	1.232	723
Total Microempreses Construcció	141.793	24.574	375	218
RÀTIO AUTÒNOMS CONSTRUC./ MICROEMPRESSES CONSTRUCCIÓ	2,30	2,68	3,28	3,32
Total Autònoms Serveis	1.924.597	336.877	4.128	2.529
Total Microempreses Serveis	837.607	148.840	1.608	1.101
RÀTIO AUTÒNOMS SERVEIS/ MICROEMPRESSES SERVEIS	2,30	2,26	2,57	2,30

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia.

En el sector industrial les ràtios més destacades són la de la comarca de l'Anoia (2,14) i la de la conurbació d'Igualada (2,12). A causa, molt probablement, de l'existència de més empresaris-treballadors en aquesta part del territori, són més elevades que la ràtio per Catalunya (2,04) i molt més grans que la ràtio per Espanya (1,37). La ràtio més elevada que s'observa a Igualada i a la conurbació d'Igualada és deguda probablement a l'actual sistema de producció i subcontractació o producció atomitzada que es dona al ram del gènere de punt.

En el sector de la construcció, les diferències continuen essent notòries. La ràtio en la conurbació d'Igualada (3,32) assolix un punt més que la ràtio a Espanya, i la comarca de l'Anoia està gairebé en la mateixa fita (3,28). És evident que això és degut al sistema de contractacions i subcontrac-

tacions que utilitza aquest sector, juntament amb el fet que la construcció ha estat el sector que ha crescut més en aquests últims anys.

El sector serveis es mostra en la mateixa proporció, aproximadament, tenint en compte que la ràtio de la comarca de l'Anoia (2,57) és la que més destaca.

3.2. LES EMPRESES I LA GENERACIÓ DE TREBALL

Les dades de la Taula 4, extretes de les Taules A1 a A4 de l'Annex, mostren els percentatges de cada tipus d'empresa segons la seva dimensió en quatre àmbits territorials: Espanya, Catalunya, la comarca de l'Anoia i la conurbació d'Igualada.

TAULA 4. COMPTES PATRONALS PER GRANDÀRIA 1999. PES RELATIU RESPECTE A ESPANYA

EMPRESSES	ESPANYA		CATALUNYA		ANOIA		CONURBACIÓ D'IGUALADA	
	%	(1)	%	(1)	%	(1)	%	(1)
Micro (1 a 10 treb.)	87,6	100	86,1	98,4	85,6	97,7	85,6	97,7
Petites (11 a 50 treb.)	10,4	100	11,6	111,3	12,5	120,7	12,6	121,5
Mitjanes (51 A 250 treb.)	1,7	100	1,9	111,6	1,6	91,3	1,5	84,4
TOTAL PIME	99,70		99,66		99,75		99,67	
Grans (més de 250)	0,3	100	0,34	113,3	0,25	83,3	0,33	110

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia a partir de les Taules A1-A4 de l'Annex.

Nota: 1 Espanya = Base 100

Les dades mostren que la gran majoria d'empreses existents són PIME. De fet, el percentatge de grans empreses sobre el total és irrellevant, si no fos que *justament són grans empreses*, i aquest fet es tractarà més endavant. Ara bé, deixant de banda la poca o molta representació de les grans empreses, sí que es pot constatar la preeminència de les petites empreses en tots els àmbits: estatal, regional i local. A la comarca de l'Anoia i a la conurbació d'Igualada sembla haver-hi la mateixa concentració de PIME que a Catalunya i Espanya.

A la conurbació d'Igualada i a l'Anoia, la microempresa existeix en la mateixa proporció que a la resta de Catalunya i d'Espanya. És en l'interval de la petita empresa on es dona la concentració més important, ja que Catalunya sobrepassa en 11 punts la mitjana espanyola. L'Anoia sobrepassa la base 100 en 20,7 punts i la conurbació d'Igualada en 21,5 punts. En l'interval de la mitjana empresa, Catalunya està a 11,6 punts per sobre respecte a la base espanyola, mentre que l'Anoia és a 8,7 i la conurbació d'Igualada 15,6 punts per sota, respectivament. Amb totes aquestes dades, podem concloure que l'empresa "tipus" a

la conurbació d'Igualada i a l'Anoia és aquella que té entre 10 i 49 treballadors, és a dir, la petita empresa. Considerant Espanya com a base 100, Catalunya té una proporció de petites, mitjanes i grans empreses per sobre d'Espanya, l'Anoia té més proporció d'empreses petites i a la conurbació d'Igualada es destaca el perfil de petites empreses i també el de grans empreses.

TAULA 5. ASSALARIATS PER GRANDÀRIA D'EMPRESSES 1999. PERCENTATGES

EMPRESSES	ESPANYA	CATALUNYA	ANOIA	CONURBACIÓ D'IGUALADA
	%	%	%	%
Micro (1 a 10 treb.)	27,20	26,07	30,21	29,29
Petites (11 a 50 treb.)	26,59	27,66	33,96	32,77
Mitjanes (51 A 250 treb.)	20,83	21,32	21,47	19,14
TOTALS PIME	74,62	75,05	85,64	81,20
Grans (més de 250)	25,38	24,94	14,37	18,80

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia a partir de les Taules A1-A4 de l'Annex.

A la Taula 5 podem comprovar la força de contractació que tenen les PIME. A Espanya i a Catalunya, tres de cada quatre persones treballen en una PIME i, a l'Anoia i a la conurbació d'Igualada, la proporció augmenta encara més, perquè entre vuit i nou persones de cada deu estan contractades en PIME. Per tenir més dades de referència convé destacar que a Europa les PIME generen el 64% del treball. Les dades constaten que les PIME de la conurbació d'Igualada i de l'Anoia tenen una mitjana de contractació més elevada que les de Catalunya i d'Espanya, sobretot en el tram de les petites empreses, que és on es dona més nivell de contractació.

Quant a les grans empreses, quina és la seva importància en el teixit empresarial? Les empreses grans representen un dels actius més forts d'un territori. Les dades mostren que encara que la seva representació en nombre sigui molt baixa, realitzen entre un 15% i un 25% de la contractació total, i aquesta xifra no és gens menyspreable. També aporten productes amb marques conegudes al mercat i poden fer que un territori determinat sigui conegut per la seva presència.

Aquestes empreses grans són molt importants a l'hora de fer fort el *districte industrial*.⁷ Actuen com a líders del seu sector, tenen una marca reconeguda, fan fortes inversions, aporten innovacions, i, en definitiva, fan "seguir" a les petites empreses. Molt sovint aquestes grans i mitjanes empreses subcontracten les empreses més petites, que són del mateix subsector i s'impliquen en la mateixa *atmosfera industrial*, comparteixen

7. El *districte industrial* es caracteritza per unes relacions entre les empreses d'una determinada comunitat local molt més fortes i especialitzades que en altres territoris on no existeix districte. Les empreses s'especialitzen, i encara que entre elles existeix una forta competència, també s'hi dona una forta cooperació en forma de transferència d'intangibles, com poden ser els coneixements especialitzats, les converses informals sobre tecnologies aplicades, les condicions de determinades empreses o de treballadors susceptibles de ser contractats, l'educació empresarial de base, etc. Si són empreses generadores de treball i de molta petita dimensió és perquè, per ser competitives, els cal ser molt dinàmiques, tenir una forta especialització i comptar amb un entorn favorable. A la conurbació d'Igualada és fan tangibles les economies de localització, que són economies internes al sector, gràcies a la proliferació de les PIME pertanyents a un mateix subsector i a l'existència de lideratge d'algunes grans empreses.

formes de treballar, s'exigeixen sistemes de qualitat, s'aprovisionen entre elles, acaben processos i treballen en parts especialitzades. En definitiva, es complementen entre si.

A l'Anoia, trobem 8 grans empreses que l'any 1999 superaren els 250 treballadors i 51 empreses de mida mitjana que l'any 1999 tenen entre 51 i 250 treballadors.

4. EMPRESES SEGONS EL SECTOR

En aquesta secció es veurà com, dins del mateix subsector, existeix una empresa gran o diverses de mida mitjana, i paral·lelament tot un seguit d'empreses petites i empreses micro. És la representació del teixit empresarial, i en cada territori es dibuixa diferent segons quina sigui la seva especialització.

Les dades que es mostren en les Taules de l'Annex mesuren la importància de cada sector segons el nombre d'empreses (comptes de cotització patronal) i de treballadors (assalariats afiliats al règim general de la Seguretat Social).⁸ A l'Anoia és ben conegut que el sector industrial té molt de pes, seguit del de comerç i reparacions, serveis i construcció.

8. A partir de la classificació del CCAE s'han establert les agrupacions següents:

- Agrícola i ramader (codis 01,02,05).
- Indústria: extractiva (codis CCAE del 10 a 14) i manufacturera (codis CCAE del 15 a 37).
- Energia, gas i aigua (codis CCAE 40 i 41).
- Construcció (codis CCAE 45).
- Comerç i reparacions: comprèn el comerç i manteniment de vehicles, el comerç al major i el comerç al detall (codis CCAE del 50 al 52).
- Hosteleria (codi 55).
- Transports i comunicacions (codis CCAE del 60 al 62).

4.1. AGRICULTURA

Les dades que fan referència al sector d'agricultura, ramaderia, pesca i silvicultura constaten que aquest sector té poc pes dins l'activitat de l'Anoia, però tot i així hi ha un total de 90 assalariats en 36 diferents empreses. El sector representa l'1,1% de les empreses i el 0,4% dels treballadors. Tanmateix, i a nivell qualitatiu, caldrà afegir-hi la següent població "activa": primer, els pagesos i ramaders que figuren en el règim especial agrícola i que no són comptabilitzats; segon, el treball agrícola dels familiars de la població treballadora censada; tercer, els pagesos jubilats que, a la pràctica, continuen actius; i quart, els descendents de pagesos de la comarca que es dediquen a activitats agrícoles els caps de setmana o a l'estiu. Segons les dades del departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, a 31 de desembre de 1999 existeixen a l'Anoia un total de 149 autònoms a l'agricultura, els quals es reparteixen de la següent manera a la conurbació d'Igualada: Igualada 22, Òdena 6, Santa Margarida de Montbui 3 i Vilanova del Camí 1.

4.2. INDÚSTRIA

Si s'observen les dades de l'Annex, que fan referència a qualsevol part del territori de l'Anoia, sempre es troba que la indústria és el sector més important i el que genera més contractació. A la conurbació d'Igualada, en el subsector d'indústries manufactureres s'hi troben sis de les set grans empreses. La setena empresa es troba situada a Capellades i la vuitena empresa està en el sector serveis. La Taula 6 mostra aquestes vuit grans empreses (vegeu també la Taula A3 de

9. Algunes empreses que radica físicament a la comarca de l'Anoia no té una constància en les estadístiques i bases de dades oficials perquè té la seu social de l'empresa i els comptes patronals en una altra comarca i per tant aquí tampoc no està comptabilitzada. Aquest és el cas, per exemple, de Miquel Costa & Miquel, SA.

TAULA 6. GRANS EMPRESES A LA COMARCA DE L'ÀNOIA. 1998

EMPRESA	MARQUES	NOMBRE TREB.	MUNICIPI	SUBSECTOR
Biosca Riera, SA	Escorpion	420	Igualada	Punt
Ignacio Carner, SA	Morgat, Boxley	308	Igualada	Punt
Indústries Valls 1, SA	Punto Blanco	448	Igualada	Punt
Vives Vidal, SA	Belcor	712	Igualada	Confecció
	Gemma			
	Intima Cherry			
	Majestic			
	Vanity Fair			
	Bolero			
Visteon, SA	Plàstic Omnium	261	Igualada	Plàstics
Funosa, SA	Funosa	404	Òdena	Metal·lúrgia
Hispano Eléctrica, SA	Himelsa	368	Capellades	Elèctriques
Fundació Sanitària d'Igualada		636	Igualada	Serveis sanitaris

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia a partir de les Taules A1-A4 de l'Annex.

TAULA 7. EMPRESES DE GRANDÀRIA MITJANA A LA COMARCA DE L'ÀNOIA. 1999

SUBSECTORS	ÀNOIA		CONURBACIÓ D'IGUALADA		RESTA DE L'ÀNOIA	
	NOMBRE	%	NOMBRE	%	NOMBRE	%
Tèxtil (17)	7	13,7	7	22,7		
Confecció i pel·leteria (18)	4	7,8	4	12,9		
Adobs i acabats (19)	2	3,9	2	6,5		
Indústria del paper (21)	6	11,8			6	30,0
Arts gràfiques (22)	4	7,8	2	6,5	2	10,0
Químiques i petrolis (23-24)	1	1,9			1	5,0
Plàstics, cautxú i no metàl·lics (25-26)	2	3,9			2	10,0
Metal·lúrgica i metàl·lics (27-28)	5	9,8	2	6,5	3	15,0
Maquinària (29)	2	3,9	1	3,2	1	5,0
Elèctriques i electròniques (30-32)	1	1,9			1	5,0
Vehicles i productes de transport (34-35)	1	1,9			1	5,0
Construcció (45)	2	3,9	1	3,2	1	5,0
Comerç i manteniment de vehicles (50)	1	1,9	1	3,2		
Comerç al major (51)	1	1,9	1	3,2		
Comerç al detall (52)	3	5,9	2	6,5	1	5,0
Hosteleria (55)	1	1,9			1	5,0
Transport i comunicacions (60-62)	1	1,9	1	3,2		
Administració pública (75)	3	5,9	3	9,7		
Serveis sanitaris i assistencials (85)	1	1,9	1	3,2		
Ensenyament (80)	2	3,9	2	6,5		
Serveis personals (93-95)	1	1,9	1	3,2		
TOTALS	51	100	31	100	20	100

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia a partir de les Taules A1-A4 de l'Annex.

l'Annex)⁹.

L'any 1999 les mitjanes empreses de la comarca de l'Anoia són 51 (vegeu la Taula 7 i les Taules A3 i A4 de l'Annex). Una concentració més alta d'empreses mitjanes en un subsector reforça les particularitats d'especialització del territori perquè, a causa de la necessitat de subcontractació de diversos processos productius, les empreses s'especialitzen dins un mateix subsector, es creen oportunitats de negoci i es dona un increment important d'empreses de mida més petita en el mateix subsector i, finalment, es configura el districte industrial. La Taula 7 mostra les empreses mitjanes per subsectors d'activitats. A la comarca de l'Anoia, el sector tèxtil —sense confecció— és el que té més pes en empreses mitjanes (13,7%), seguit del paper (11,8%), la metal·lúrgia (9,8%), la confecció (7,8%) i el comerç (5,9%). Si l'observació de les dades es fa per a la conurbació d'Igualada, la importància dels sectors quant a pes de les mitjanes empreses, varia. El primer sector continua essent el tèxtil —ara amb un percentatge més alt (22,9%)—, seguit del sector de la confecció (12,9%). En canvi, tenen un pes semblant els adobs, les arts gràfiques, el comerç al detall i l'ensenyament (6,45%). A la resta de l'Anoia, és a dir, en el conjunt de tota la comarca menys la conurbació d'Igualada, els sectors que destaquen són les empreses del paper (30%), metal·lúrgia (15%), arts gràfiques i plàstics (10%). El sector industrial es completa amb moltes empreses micro —a la conurbació d'Igualada, 176 en el tèxtil, 90 en la confecció, 30 en l'adob— i empreses petites —a la conurbació d'Igualada, 41 en el tèxtil, 17 en confecció, 12 en l'adob i acabats.

Les empreses que formen els subsectors de la metal·lúrgia, maquinària i elèctriques també estan molt relacionades entre elles.

Tal com mostra la Taula 7, a la resta de la comarca de l'Anoia, exclosa la conurbació d'Igualada, existeixen empreses mitjanes en el tèxtil, però no en confecció i adobs, i en canvi hi ha indústries mitjanes en el sector del paper, arts

gràfiques, metal·lúrgiques i mecàniques. Aquestes empreses s'han instal·lat en els polígons d'Òdena, Vilanova del Camí i la Pobla de Claramunt. La zona de Capellades-Piera (Capellades, la Torre de Claramunt, Vallbona, Piera, Masquefa) és coneguda per les indústries del paper, arts gràfiques, ceràmiques i productes metàl·lics. Les ceràmiques concentrades a prop de Piera i també al Bruc són empreses catalogades com a petites, pel nombre de treballadors contractats, però en canvi fan fortes inversions. Cap a la part de Calaf hi ha una forta especialització del subsector anomenat "Altres productes minerals no metàl·lics" que són empreses de ceràmica, i també hi ha empreses de maquinària.

L'any 1999, a la comarca de l'Anoia, hi ha registrats un total de 1.555 autònoms a la indústria, que es reparteixen de la manera següent a la conurbació d'Igualada: Igualada 669, Òdena 73, Santa Margarida de Montbui 126, Vilanova del Camí 160.

La Taula 8 mostra la llista d'empreses mitjanes recollides a partir de la base de dades ACICSA PIME's 98 i d'un treball de camp específic que pretén identificar les 51 empreses de mida mitjana, tot i saber que algunes d'elles —marcades amb un (*)— van deixar d'existir durant l'any 1999 i que altres que hauran assolit la classificació d'empreses mitjanes encara no es recullen en les

10. En alguns casos s'observa que el fet de tenir més d'un compte patrimonial per empresa fa que alguna firma empresarial no consti com a empresa mitjana, però sí que es recull en la base de dades ACICSA (per exemple, una empresa amb dos comptes patrimonials, cada un d'ells amb més de 25 treballadors, donarà en les dades un registre de dues empreses de mida petita i no constarà com una empresa de mida mitjana de més de 50 treballadors). Aquestes empreses també es recullen a la Taula 8, encara que no coincideixin amb les dades de la Taula 7.

dades de 1999.¹⁰

EMPRESA	MUNICIPI	EMPRESA	MUNICIPI
TÈXTIL		METAL·LÚRGICA I METÀL·LICS	
Carlomagno	Igualada	Bisbal Balcells, F.X.	Igualada
Depunt	Igualada	Oteman	Igualada
Fabrilmalla (*)	Igualada	Codina	Capellades
Fibad (*)	Igualada	Saiteck	Vallbona d'Anoia
Gamma Tèxtil	Igualada	Fornitures Masquefa	Masquefa
Hisitex	Òdena	ELÈCTRIQUES I ELECTRÒNIQUES	
Torradas	Vilanova del Camí	Furas	Piera
CONFECCIÓ I PELLETERIA		VEHICLES I PRODUCTES TRANSPORT	
Mapijorvi	Igualada	Todomold	Masquefa
Dernova	Igualada	CONSTRUCCIÓ	
Vivapel	Igualada	Constructora de Calaf	Calaf
Vidal Bosch	Igualada	Encofa	Calaf
ADOBES I ACABATS		COMERÇ I MANTENIMENT VEHICLES	
Martí Enrich Llop	Igualada	Guitart	Igualada
Fontanelles i Martí	Igualada	COMERÇ AL MAJOR	
PAPER		B-Nou	Calaf
Ibérica del Papel	Pobla Claramunt	COMERÇ AL MENOR	
J. Romaní Esteve	Pobla Claramunt	Suministros Homs	Igualada
Riverwood España	Òdena	Productos Dietéticos	Vilanova del Camí
Unión Indus. Papelera	Pobla Claramunt	Meritem	Igualada
M.B. Papeles Espec.	Pobla Claramunt	HOSTELERIA	
J. Vilaseca	Capellades	Hotel Bayona	La Panadella
ARTS GRÀFIQUES		TRANSPORTS I COMUNICACIONS	
Gràfiques Argent	Igualada	Trans. Pericales-Llansó	Igualada
Grafopack	Òdena	ADMINISTRACIÓ PÚBLICA	
TGB	Capellades	Ajuntament Igualada	Igualada
Romanyà Valls	Capellades	Ajunt. Vilanova Camí	Vilanova del Camí
QUÍMIQUES I PETROLIS		Ajunt. Sta. Marg. Montbui	Sta. Marg. Montbui
Ind. Quim. Masquelack	Masquefa	SERVEIS SANITARIS I ASSISTENCIALS	
PLÀSTICS, CAUTXÚ I NO METÀL·LICS		Clínica Sant Josep	Igualada
Dismol Masquefa	Masquefa	ENSENYAMENT	
Gres Catalán	Calaf	Col. G. Maristes	Igualada
MAQUINÀRIA		Col. Montclar-Mestral	Igualada
Tall. Felipe Verdés	Vilanova del Camí	SERVEIS PERSONALS	
Maquin. Agrícola Solà	Calaf	Mútua Igualad. Prev. Soc.	Igualada

Font: Base de dades ACICSA 98-ACISA PIMES 97 i elaboració pròpia.

TAULA 8. EMPRESSES MITJANES A LA COMARCA DE L'ANOIA. 1999

4.3. ENERGIA, GAS I AIGUA

En el sector de l'energia, gas i aigua trobem principalment les companyies que són subministradores. A l'àmbit de l'Anoia representen un 0,3% en la participació del teixit empresarial i tenen contractat el 0,2% dels treballadors. La seva mida és de micro o petita empresa.

4.4. CONSTRUCCIÓ

La construcció és un sector que sempre s'analitza per separat al de la indústria perquè, entre altres coses, aquí s'hi barregen les empreses de construcció pròpiament dites i també totes aquelles que són empreses de serveis o instal·ladors.

Ja s'ha vist que, a més a més del gran nombre d'empreses petites que hi ha, existeixen molts autònoms que també treballen en aquest sector. L'any 1999, a la comarca de l'Anoia hi ha registrats un total de 1.232 autònoms en la construcció, que es reparteixen de la manera següent a la conurbació d'Igualada: Igualada 304, Òdena 44, Santa Margarida de Montbui 154, Vilanova del Camí 221.

4.5. SERVEIS

4.5.1. COMERÇ I REPARACIONS

En aquesta agrupació sectorial hi ha contemplats els sectors de comerç i manteniment de vehicles, comerç al major i comerç al detall. Aquests representen un 26,3% de les empreses i contracten un 15,1% dels treballadors de l'Anoia, però és a la conurbació d'Igualada on la seva presència és més important, perquè representen el 28,4% de les empreses i el 16,6% dels treballadors. Tot i l'agrupació, s'ha de comprendre que una anàlisi per separat ens donarà una gran disgregació de

negocis. És a dir, s'agrupen activitats molt diferents que, si s'analitzen una per una, l'únic que tenen a veure entre elles és que comercialitzen, però ni el que comercialitzen, ni com ho comercialitzen, tenen res de comparable.

- Comerç i manteniment de vehicles: concessionaris de cotxes i tallers de reparació de vehicles/maquinària.

- Comerç a l'engròs de qualsevol tipus de producte. Aquest és el grup més dispers de tots tres, com es pot observar a continuació amb alguns exemples: comercialització de materials de construcció, comercialització de productes d'importació, productes químics, comercialització de fustes, comercialització de productes de metall...

- Comerç al detall. Tot i que es pot pensar que aquí hi ha els petits comerços que es coneixen com a "botigues", el nombre d'empreses és més extens, perquè s'ha de tenir en compte que de comerç al detall també ho pot ser, per exemple, la venda d'aliments en grans superfícies, venda de productes tèxtils des de les mateixes empreses fabricants del producte, venda de vehicles, etc.

4.5.2. HOSTELERIA

L'hosteleria és un subsector que, per al total de la comarca de l'Anoia, representa el 6,3% de les empreses i una contractació del 3%. El territori de l'Anoia no és turístic i és per això que les empreses que figuren en les bases de dades fan referència a un grup molt important de microempreses dedicades al ram de la hosteleria (un nombre molt petit d'hotels o hostals, restaurants, bars, cafès, pubs o locals de nit...).

4.5.3. TRANSPORT I COMUNICACIONS

Agrupades en aquest subsector hi ha les empre-

ses de transport de passatgers i de mercaderies. També s'hi pot trobar alguna agència de viatges. A la comarca de l'Anoia representen el 3,4% de les empreses i una contractació del 2,1%. Les empreses més importants tenen la seva seu a Igualada. Les dades informen d'una empresa mitjana a la conurbació d'Igualada (vegeu Taula A4 i Taula 7), però no hi figuren altres empreses —La Hispano Igualadina, per exemple— prou conegudes de transport de passatgers i de mercaderies. Aquestes empreses, que no consten en les dades, actuen en el territori de l'Anoia, però tenen comptes de cotització fora de la comarca. En aquest subsector incideixen els transportistes lliures que són autònoms sense treballadors contractats. L'any 1999, a la comarca de l'Anoia s'hi troben registrats un total de 4.128 autònoms pel total dels serveis, que es reparteixen de la manera següent a la conurbació d'Igualada: Igualada 1.807, Òdena 90, Santa Margarida de Montbui 284, Vilanova del Camí 348.

S'observa clarament que els serveis són més importants a la conurbació d'Igualada. A Igualada, els serveis arriben a representar el 22% de les empreses i una contractació del 22%. A la comarca de l'Anoia, representen un 19,7% i una contractació d'un 18,3%.

4.5.4. SERVEIS A LES EMPRESES

Els serveis a les empreses és el subsector que s'ha de desenvolupar i créixer més en un territori que vulgui ser competitiu en el nou marc de les ciutats del coneixement. Implica el desenvolupament de subsectors com els financers, immobiliaris i, sobretot, informàtics, recerca i desenvolupament i consultoria i assessorament, perquè són activitats que en la seva execució afegeixen un alt valor d'intangibles, com són els coneixements en matèries específiques, més que no pas la transformació de matèria.

A la comarca de l'Anoia cap empresa d'aquest subsector no té més de 50 treballadors, però s'hi troben el 8,3% de les empreses que realitzen una

contractació del 4,2%; a la conurbació d'Igualada hi ha el 10,2% de les empreses que realitzen una contractació del 5,3%. Són empreses que creixen en especialització, no pas en dimensió.

Les empreses realitzen activitats com les que, a tall d'exemple, s'anomenen a continuació:

- *Mediació financera*: les entitats financeres, les empreses d'assegurances, i les auxiliars a la mediació financera (agències d'assegurances i corredories d'assegurances, serveis de taxació). Les dades disponibles d'aquest subsector donen una imatge de participació menor en el territori. En les dades d'ACICSA 98 i ACICSA PIMes 97 no consta cap empresa financera, ni cap treballador d'aquestes entitats.

- *Immobiliàries i lloguers*: activitat immobiliària i lloguers de pisos i locals, però també lloguers d'equips i maquinària, aparells de mesura, vehicles de tota mena...

- *Activitats informàtiques*: tot tipus d'explotació electrònica, de l'estudi i anàlisi de processos fins a la programació, venda de programes, serveis d'equips informàtics...

- *Recerca i desenvolupament*: com a exponent existeix l'entitat AIICA, que representa el que ha d'arribar a ser aquest subsector. Encara que moltes empreses poden tenir el seu propi departament de recerca i desenvolupament, la realitat és que només consten com a empreses de recerca i desenvolupament un total de 5 empreses en tota la comarca de l'Anoia, i totes elles estan ubicades a Igualada.

- *Altres serveis a les empreses*: serveis jurídics, financers, comptables, laborals (totes les empreses d'assessoria), serveis tècnics d'enginyeria, arquitectura, topografia, serveis de publicitat, informàtics...

4.5.5. SERVEIS A LES PERSONES

El subsector serveis a les persones agrupa totes aquelles activitats que donen serveis a la comunitat. Les activitats que s'exposen en aquest subsector poden ser ofertes també a empreses, però la part més important dels serveis s'ofereix a les persones. A la comarca de l'Anoia representen l'11,5% de les empreses i una contractació del 14,2%, a la conurbació d'Igualada representen l'11,8% de les empreses i una contractació del 16,7%. S'han diferenciat en aquest subsector les cinc agrupacions d'activitats següents:

- *L'administració pública*: són els ajuntaments de tots els pobles, més altres organismes de caràcter comarcal i/o provincial (Consell comarcal, Diputació, Hisenda, Seguretat Social...). A la comarca de l'Anoia hi ha registrats 57 comptes de cotització patronal en microempreses, 14 comptes en petita empresa i 3 en mitjana empresa. Per al total de la comarca de l'Anoia, la contractació arriba a les 798 persones.

- *Serveis sanitaris i assistencials*: en aquesta agrupació d'activitats s'hi troba la Fundació Sanitària d'Igualada, que consta com una empresa de mida gran i és exponent màxim dels serveis sanitaris, una empresa mitjana i fins a 52 empreses de mida petita o molt petita. S'ha de tenir en compte que, en aquests registres, no hi ha inclosos els professionals lliures sense personal contractat i que exerceixen activitats sanitàries o assistencials (metges, veterinaris, fisioterapeutes, etc.).

- *Lleure i viatges*: l'agrupació inclou activitats relacionades amb els transports i les agències de viatges i també les activitats recreatives, culturals i esportives.

- *Ensenyament*: s'hi inclouen totes les escoles i acadèmies de qualsevol tipus.

- *Serveis personals*: serveis de neteja, de cura

personal...

El subsector de serveis a les persones és un subsector que ha de créixer en els propers anys com a conseqüència de la demanda de serveis d'oci (turisme, audiovisual, desenvolupament cultural, etc.), serveis mediambientals (gestió de residus, gestió de l'aigua, manteniment d'espais naturals, etc.) i de serveis personals per a la millora de la qualitat de vida i de la vida quotidiana (serveis a domicili, atenció a infants, tecnologies de la informació, seguretat, etc.).

5. CONCLUSIONS

L'activitat econòmica se sustenta sobre les empreses, sigui quina sigui la seva dimensió. La importància de les PIME depèn de la diversitat en les activitats que realitzen i la forta contractació que generen. Tenen una gran capacitat d'adaptar-se al seu entorn, de subsistir en temps de crisi i de complementar-se i competir entre elles. La importància de les grans empreses ve de la seva fortalesa i el seu paper de lideratge en el sector on actuen, a la vegada que generen una gran contractació i noves oportunitats de negoci en serveis, que necessiten contractar de manera externa. La seva presència pot arribar a fer conegut un territori determinat.

El tipus d'empresa representativa a la conurbació d'Igualada i a la comarca d'Anoia és la petita empresa (entre 11 i 50 treballadors) i la microempresa (entre 1 i 10 treballadors). Si bé en el pes relatiu del nombre de microempreses i petites empreses no es percep fàcilment el seu protagonisme a l'Anoia (98,1%) o a la conurbació d'Igualada (98,0%) respecte a Catalunya (97,7%) o a Espanya (98,0%), sí que, en canvi, en el nombre d'assalariats dins les microempreses i petites empreses de l'Anoia (64,2%) i la conurbació d'Igualada (64,0%), respecte a les de Catalunya (53,7%), aquest protagonisme es fa evident.

La importància relativa dels anomenats “autònoms” acaba de reforçar aquest protagonisme de la petita empresa en general a l’Anoia. La proporció o ràtio del nombre d’autònoms respecte al nombre de PIME és un 2,2 a l’Anoia, un 2,0 a la conurbació d’Igualada, un 2,0 a Catalunya i un 1,9 a Espanya. Però en canvi la proporció o ràtio dels autònoms respecte a les microempreses és un 2,6 a l’Anoia, un 2,4 a la conurbació d’Igualada, un 2,3 a Catalunya i un 2,2 a Espanya. Tal com es diu en l’article, no tots els “autònoms” són realment autònoms, perquè alguns són negocis amb algun treballador o directius de societats que cotitzen legalment com a “autònoms”, però es pot suposar que en els diferents territoris esmentats hi ha una proporció semblant d’aquests “autònoms” impropis.

Per sectors agregats, les diferències entre l’Anoia i Catalunya i Espanya són encara més grans. En el sector industrial, i a la comarca de l’Anoia, els autònoms representen un 2,14 sobre les microempreses, i a la conurbació d’Igualada representen un 2,12, mentre que a Catalunya representen un 2,0 i a Espanya un 1,4. Aquestes diferències les provoca, en gran mesura, el subsector del gènere de punt, que és el més atomitzat i és molt probable que no existeixi cap empresa que realitzi per ella sola íntegrament tota la seva producció.

En el sector de la construcció, la quantitat d’autònoms respecte les microempreses és espectacularment elevada si es compara la comarca de l’Anoia (3,3) i la conurbació d’Igualada (3,3) amb Catalunya (2,7) i Espanya (2,30). Se suposa que el principal motiu és el creixement relativament més fort del sector de la construcció en els últims anys, tenint en compte que el sector de la construcció és no només l’edificació sinó també els serveis d’instal·lacions elèctriques, d’aigua, vidrieria, fusteria, pintura, etc., tots ells necessaris per dur a terme l’objecte principal del servei.

Les empreses del sector serveis presenten una gran diversificació d’activitats, amb empreses de

mida més petita. La proporció d’autònoms a la conurbació d’Igualada (2,3) no difereix de la de Catalunya (2,3) ni de la d’Espanya (2,3) però difereix poc de la comarca de l’Anoia (2,6). Aquest sector, i en concret aquestes noves activitats dutes a terme moltes vegades per autònoms sense assalariats, és el que ha de complementar les activitats industrials per continuar creixent i fer de la comarca de l’Anoia un territori competitiu en el nou marc de les ciutats del coneixement.

BIBLIOGRAFIA

PALAU ARNAU, JOSEP M.: *Informe Econòmic Anual, l’Anoia 1997, 1998, 1999 i 2000*. Ajuntament d’Igualada. Departament de Promoció Econòmica.

—: “La conurbació d’Igualada en l’escenari econòmic i territorial de la Catalunya—Ciutats” a *Revista d’Igualada*, núm. 3, p. 45-65. Igualada, 1999.

SOLÉ VILANOVA, JOAQUIM: *Visió econòmica de l’Anoia*, col. Catalunya comarcal. Barcelona: Caixa d’Estalvis de Catalunya, 1984.

—: “El futur de la comarca d’Anoia” a *Revista d’Igualada*, núm. 1, p. 57-78. Igualada, 1999.

MONTSERRAT CARBASSA I POLA (Igualada, 1961) és llicenciada en Ciències Econòmiques i Empresarials, titulada amb un mestratge en Desenvolupament Local i Regional. Treballa com a tècnica del departament de Promoció Econòmica i Desenvolupament de l’ajuntament d’Igualada.

ANNEXOS

TAULA A1. EMPRESSES I TREBALLADORS D'ESPANYA. 1999

SECTOR EMPRESARIAL (CNAE'93)	TIPUS D'EMPRESA										TOTALS	
	MICRO (1-10 treb.)		PETITA (11-50 treb.)		MITJANA (51-250 treb.)		GRAN (més 250 treb.)				% EMP	% TREB
	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.		
Agrícola	7.952	18.008	596	12.480	98	8.772	4	2.073	8.650	41.333	0,7	0,4
Indústria	144.002	441.679	32.222	696.502	5.780	580.079	848	496.052	182.852	2.214.312	14,1	20,8
Energia, gas i aigua (40-41)	2.487	6.843	519	11.423	171	18.597	63	39.933	3.240	76.796	0,3	0,7
Construcció (45)	141.793	417.061	22.973	471.479	2.551	223.441	126	52.710	167.443	1.164.691	12,9	10,9
Comerç i reparacions (50-52)	338.017	827.431	26.424	524.615	2.714	258.764	426	285.677	367.581	1.896.487	28,4	17,8
Hosteleria (55)	111.935	277.021	8.027	161.961	1.101	106.443	100	54.058	121.163	599.483	9,4	5,6
Transport i comunicacions (60-62)	47.020	109.244	4.319	88.337	490	46.819	96	89.878	51.925	334.278	4,0	3,1
Serveis (63-99)	340.635	804.235	39.378	869.649	9.515	979.845	2.279	1.687.579	391.807	4.341.308	30,3	40,7
TOTAL	1.133.841	2.901.522	134.458	2.836.446	22.420	2.222.760	3.942	2.707.960	1.294.661	10.668.688	100,0	100,0
TOTAL (%)	87,6	27,2	10,4	26,6	1,7	20,8	0,3	25,4	100,0	100,0		

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia. Classificació: CCAE'93

TAULA A2. EMPRESSES I TREBALLADORS DE CATALUNYA. 1999

SECTOR EMPRESARIAL (CNAE'93)	TIPUS D'EMPRESA										TOTALS	
	MICRO (1-10 treb.)		PETITA (11-50 treb.)		MITJANA (51-250 treb.)		GRAN (més 250 treb.)				% EMP	% TREB
	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.		
Agrícola	7.952	18.008	596	12.480	98	8.772	4	2.073	8.650	41.333	0,7	0,4
Indústria	144.002	441.679	32.222	696.502	5.780	580.079	848	496.052	182.852	2.214.312	14,1	20,8
Energia, gas i aigua (40-41)	2.487	6.843	519	11.423	171	18.597	63	39.933	3.240	76.796	0,3	0,7
Construcció (45)	141.793	417.061	22.973	471.479	2.551	223.441	126	52.710	167.443	1.164.691	12,9	10,9
Comerç i reparacions (50-52)	338.017	827.431	26.424	524.615	2.714	258.764	426	285.677	367.581	1.896.487	28,4	17,8
Hosteleria (55)	111.935	277.021	8.027	161.961	1.101	106.443	100	54.058	121.163	599.483	9,4	5,6
Transport i comunicacions (60-62)	47.020	109.244	4.319	88.337	490	46.819	96	89.878	51.925	334.278	4,0	3,1
Serveis (63-99)	340.635	804.235	39.378	869.649	9.515	979.845	2.279	1.687.579	391.807	4.341.308	30,3	40,7
TOTAL	1.133.841	2.901.522	134.458	2.836.446	22.420	2.222.760	3.942	2.707.960	1.294.661	10.668.688	100,0	100,0
TOTAL (%)	87,6	27,2	10,4	26,6	1,7	20,8	0,3	25,4	100,0	100,0		

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia. Classificació: CCAE'93

TAULA A3. EMPRESSES I TREBALLADORS DE LA COMARCA DE L'ÀNOIA PER GRANDÀRIA. 1999

SECTOR EMPRESARIAL (CNAE'93)	TIPUS D'EMPRESA											
	MICROEMPRESA (1-10 treb.)		PETITA (11-50 treb.)		MITJANA (51-250 treb.)		GRAN (més 250 treb.)		TOTALS			
	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.		
AGRÍCOLA	35	76	1	14					36	90	1,1	0,4
INDÚSTRIA	728	2.270	186	4.065	35	3.882	7	2.921	956	13.138	29,7	53,1
Indústries extractives (11-14)	5	15	1	11					6	26	0,6	0,2
Indústria manufacturera (15-37)	723	2.255	185	4.054	35	3.882	7	2.921	950	13.112	99,4	99,8
Aliments/begudes (15)	49	116	14	230					63	346		
Tèxtil (17)	222	728	54	1.218	7	703	3	1.176	286	3.825		
Confecció i pelleteria (18)	105	339	20	456	4	373	1	712	130	1.880		
Curtits i acabats (19)	32	141	13	312	2	220			47	673		
De la fusta (20)	49	122	3	36					52	158		
Del paper (21)	22	80	12	305	6	647			40	1.032		
Arts gràfiques (22)	30	73	10	174	4	509			44	756		
Químiques i petrolis (23-24)	10	36	4	87	1	140			15	263		
Plàstics, Cautxú i no metàl·lics (25-26)	30	89	16	429	2	218	1	261	49	997		
Metal·lúrgica i metàl·lics (27-28)	71	247	16	344	5	482	1	404	93	1.477		
Maquinària (29)	45	133	13	257	2	113			60	503		
Elèctriques i electròniques (30-32)	30	80	5	131	1	245	1	368	37	824		
Equips de precissió (33)	3	10							3	10		
Vehicles i productes de transport (34-35)	3	5	3	51	1	232			7	288		
Fabricació de mobles i altres ind. manufactureres (36)		22	56	2	24					24	80	
Reciclatge (37)									0	0		
ENERGIA, GAS I AIGUA (40-41)	8	25	1	23					9	48	0,3	0,2
CONSTRUCCIÓ (45)	375	1.037	43	776	2	128			420	1.941	13,0	7,8
COMERÇ I MANTENIMENT VEHICLES (50)	120	332	16	308	1	122			137	762	4,3	3,1
COMERÇ AL MAJOR (51)	138	405	33	639	1	141			172	1.185	5,3	4,8
COMERÇ AL MENOR (52)	511	1.182	23	411	3	191			537	1.784	16,7	7,2
HOSTELERIA (55)	187	406	15	277	1	52			203	735	6,3	3,0
TRANSPORT I COMUNICACIONS (60-62)	101	268	9	186	1	75			111	529	3,4	2,1
SERVEIS (63-99)	551	1.474	77	1.709	7	724	1	636	636	4.543	19,7	18,3
SERVEIS A LES EMPRESSES (64-74)	248	645	18	387	0	0	0	0	266	1.032	8,3	4,2
Mediació financera (64-67)	31	82	2	44					33	126		
Immobiliàries i lloguers (70-71)	68	127							68	127		
Informàtiques (72)	12	36	4	105					16	141		
Recerca i desenvolupament (73)	4	14	1	18					5	32		
Altres serveis a les empreses (74)	133	386	11	220					144	606		
SERVEIS A LES PERSONES (75-99)	303	829	59	1.322	7	724	1	636	370	3.511	11,5	14,2
Administració pública (75)	57	170	14	342	3	286			74	798		
Serveis sanitaris i assistencials (85)	43	140	9	213	1	68	1	636	54	1.057		
Lleure i viatges (63,92)	49	153	10	216					59	369		
Ensenyament (80)	45	161	23	494	2	310			70	965		
Serveis personals (93-95)	88	158	1	15	1	60			90	233		
Altres (90,91,99)	21	47	2	42					23	89		
NO CLASSIFICAT	4	4							4	4	0,1	0,0
TOTAL	2.758	7.479	404	8.408	51	5.315	8	3.557	3.221	24.759	100,0	100,0

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia. Classificació: CCAE'93

TAULA A4. EMPRESSES I TREBALLADORS CONURBACIÓ D'IGUALADA PER GRANDÀRIA. 1999

SECTOR EMPRESARIAL (CNAE'93)	TIPUS D'EMPRESA											
	MICROEMPRESA (1-10 treb.)		PETITA (11-50 treb.)		MITJANA (51-250 treb.)		GRAN (més 250 treb.)		TOTALS			
	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.	EMPR.	TREB.		
AGRÍCOLA	8	23							8	23	0,4	0,1
INDÚSTRIA	485	1.519	116	2.465	18	1.980	6	2.553	625	8.517	29,4	50,2
Indústries extractives (11-14)	3	5							3	5	0,5	0,1
Indústria manufacturera (15-37)	482	1.514	116	2.465	18	1.980	6	2.553	622	8.512	99,5	99,9
Aliments/begudes (15)	20	39	8	132					28	171		
Tèxtil (17)	176	568	41	968	7	703	3	1.176	227	3.415		
Confecció i pelleteria (18)	90	284	17	397	4	373	1	712	112	1.766		
Curtits i acabats (19)	30	137	12	271	2	220			44	628		
De la fusta (20)	22	54							22	54		
Del paper (21)	11	48	5	121					16	169		
Arts gràfiques (22)	21	51	9	160	2	381			32	592		
Químiques i petroli (23-24)	6	22	3	67					9	89		
Plàstics, cautxú i no metàl·lics (25-26)	11	41	2	33			1	261	14	335		
Metal·lúrgica i metàl·lics (27-28)	30	88	6	80	2	251	1	404	39	823		
Maquinària (29)	25	76	8	161	1	52			34	289		
Elèctriques i electròniques (30-32)	23	59							23	59		
Equips de precisió (33)	2	3							2	3		
Vehícles i productes de transport (34-35)	2	3	3	51					5	54		
Fabricació de mobles i altres ind. manufactureres (36)	13	41	2	24					15	65		
Reciclatge (37)	0	0							0	0		
ENERGIA, GAS I AIGUA (40-41)	2	5	1	23					3	28	0,1	0,2
CONSTRUCCIÓ (45)	218	620	24	431	1	70			243	1.121	11,4	6,6
COMERÇ I MANTENIMENT DE VEHICLES (50)	77	229	13	238	1	122			91	589	4,3	3,5
COMERÇ AL MAJOR (51)	106	292	24	462	1	141			131	895	6,2	5,3
COMERÇ AL MENOR (52)	360	847	19	347	2	135			381	1.329	17,9	7,8
HOSTELERIA (55)	103	199	10	193					113	392	5,3	2,3
TRANSPORT I COMUNICACIONS (60-62)	53	156	4	109	1	75			58	340	2,7	2,0
SERVEIS (63-99)	402	1.076	57	1.292	7	724	1	636	467	3.728	22,0	22,0
SERVEIS A LES EMPRESSES (64-74)	200	536	16	358	0	0	0	0	216	894	10,2	5,3
Mediació financera (64-67)	26	71	2	44					28	115		
Immobil·liàries i lloguers (70-71)	48	99							48	99		
Informàtiques (72)	12	36	4	105					16	141		
Recerca i desenvolupament (73)	4	14	1	18					5	32		
Altres serveis a les empreses (74)	110	316	9	191					119	507		
SERVEIS A LES PERSONES (75-99)	202	540	41	934	7	724	1	636	251	2.834	11,8	16,7
Administració pública (75)	9	27	7	177	3	286			19	490		
Serveis sanitaris i assistencials (85)	37	120	4	111	1	68	1	636	43	935		
Lleure i viatges (63,92)	38	112	8	180					46	292		
Ensenyament (80)	33	119	20	438	2	310			55	867		
Serveis personals (93-95)	72	137	1	15	1	60			74	212		
Altres (90,91,99)	13	25	1	13					14	38		
NO CLASSIFICAT	3	3							3	3	0,1	0,0
TOTAL	1.817	4.969	268	5.560	31	3.247	7	3.189	2.123	16.965	100,0	100,0
TOTAL (%)	85,6	29,3	12,6	32,8	1,5	19,1	0,3	18,8	100,0	100,0		

Font: Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i elaboració pròpia. Classificació: CCAE'93